

JULKISTEN HANKINTOJEN YLEISET SOPIMUSEHDOT

Kauppa- ja teollisuusministeriön valtion hankinnoista annetun asetuksen(1416/93) perusteella 22.12.1993 vahvistamat julkisten hankintojen yleiset sopimusehdot (JYSE 1994).

1. Soveltamisala

1.1. Tavara- ja palveluhankinnoissa noudatetaan seuraavia julkisten hankintojen yleisiä sopimusehtoja, mikäli ei erikseen kirjallisesti toisin sovita.

1.2. Näissä ehdoissa tarkoittaa "ostaja" hankinnan suorittajana olevaa hankintayksikköä, "myyjä" hankinnan toista osapuolta ja "tavara" hankinnan kohdetta.

2. Tarjoukset

2.1. Tarjouksen tulee olla tarjouspyynnön mukainen. Mikäli tarjous poikkeaa tarjouspyynnöstä, on tarjouksessa selvitettävä eroavuudet.

2.2. Tarjouksen tulee olla sitovana voimassa 2 kuukautta laskettuna tarjousten jättämiseen varatun ajan päättymisestä, jollei tarjouspyynnössä ole muuta voimassaoloaikaa mainittu.

2.3. Ostajalla on oikeus jakaa hankinta, jollei tarjouksen ole ilmoitettu olevan voimassa vain jakamattomana.

2.4. Ostaja ei ole velvollinen hyväksymään mitään tarjousta.

2.5. Myyjällä ei ole oikeutta vaatia ostajalta korvausta tarjouksen tekemisestä.

2.6. Tarjouksessa on ilmoitettava seuraavat seikat:

a) tavara yksityiskohtaisesti eriteltynä (paljous, laatu ym.);

b) hankintahinta yksikköhintoineen ja mahdollisine määriin perustuvine hintaporrastuksineen. Jos hinta ei ole kiinteä, tarjouksessa on yksiselitteisesti määriteltävä hinnanmuutosperuste;

c) maksuehdot;

d) takuuehdot;

e) toimitusaika ja toimitusehto (yleisesti käytössä olevien toimituslausekkeiden mukaan);

f) pakkaus; erittelyineen pakkausmääristä, pakkauskoosta, pakkausstandardeista ja mahdollinen hyvitys palautettavasta kuljetuspakkauksesta;

g) tarjouksen voimassaoloaika;

h) muut ostajan tarjouspyynnössä erikseen mainitsemat seikat.

3. Sopimuksen synty

3.1. Sopimus ostajan ja myyjän välillä katsotaan syntyneeksi, kun

a) osapuolet ovat allekirjoittaneet kirjallisen sopimuksen; tai kun

b) ostaja on kirjallisesti ilmoittanut myyjälle hyväksyvänsä sitovan tarjouksen (tilaus); tai kun

c) myyjä on ostajan pyynnöstä kirjallisesti vahvistanut tilauksen sellaisenaan (tilausvahvistus).

3.2. Myyjän on lähetettävä 3.1 c) kohdassa mainittu tilausvahvistus ostajalle 14 päivän kuluessa tilauksen saapumisesta.

3.3. Myyjän tilausvahvistukseensa sisällyttämät ehdot, jotka poikkeavat tilauksesta, tulevat voimaan vain siinä tapauksessa, että ostaja ne kirjallisesti hyväksyy.

3.4. Sopimusmuutokset on tehtävä kirjallisesti.

4. Hinnat

4.1. Hankintahinta on kiinteä, jollei kirjallisesti ole toisin sovittu.

4.2. Hinta sisältää:

a) tarjousajan päättyessä voimassa olevat myyjän suoritettavaksi tulevat välilliset verot ja maksut;

b) kustannukset tavanomaisen kuljetuksen ja varastokäsittelyn edellyttämästä pakkauksesta;

c) tavaran asennukseen, käyttöön ja huoltoon tarvittavat piirustukset sekä tavanomaiset huolto- ja käyttökirjat sekä muut vastaavat selvitykset.

4.3. Jos tavaran hinta on kokonaan tai osaksi sidottu johonkin hinnanmuutosperusteeseen, tarkistetaan hinta tämän muutoksia vastaavaksi, jos muutos on vähintään 2 prosenttia. Jollei tarjouksessa ole ilmoitettu peruslukua, johon hinta on sidottu, lasketaan se tarjouspäivänä tiedossa olleiden arvojen mukaan. Vertailulukuna pidetään valuuttakurssin osalta Suomen Pankin toimituspäivän keskikurssia ja mahdollisen indeksin osalta toimituspäivään mennessä julkaistua indeksiä. Hintavaraus voidaan hyväksyä vain siihen hankinnan osaan, jonka kustannuksiin hinnanmuutosperusteen muutos vaikuttaa.

4.4. Ennakkomaksu katsotaan kiinteäksi hankintahinnan osaksi. Sopimuksen perusteella myyjän suoritettavaksi tulevien välittömästi hankintahintaan kohdistuvien välillisten verojen tai julkisten maksujen muutos huomioidaan kuitenkin myös ennakon osalta.

4.5. Jos toimitus viivästyy muusta kuin kohdassa 11 mainitusta syystä ja hinnan muutosperusteen soveltaminen tai myyjän suoritettavaksi tulevien välittömästi hankintahintaan kohdistuvien välillisten verojen ja maksujen muutokset johtaisivat viivästysaikana hinnankorotuksiin, ei tätä oteta huomioon. Jos toimituspäivän mukaan tarkistettu hinta on alempi, sovelletaan sitä.

5. Maksut

5.1. Maksut suoritetaan ainoastaan laskua vastaan. Maksuajan laskeminen alkaa siitä, kun tavara on sopimusehtojen mukaisesti toimitettu ja lasku on saapunut ostajalle. Ennakon maksamisen edellytyksenä on, että hyväksyttävä vakuus on riittävän ajoissa toimitettu ostajalle.

6. Vakuudet

6.1. Jos ostajan on sopimuksen mukaan maksettava ennakkoa tai jos ostaja on antanut myyjän käytettäväksi raaka- tai tarveaineita, myyjän on jätettävä ennen ennakon suorittamista tai raaka- tai tarveaineiden luovuttamista ostajalle tämän hyväksymä vakuus, jonka tulee olla vähintään 15 prosenttia suurempi kuin suoritettavat ennakot tai luovutettavien raaka- tai tarveaineiden arvo.

6.2. Vakuuden tulee olla voimassa vähintään kuukauden yli sopimuksenmukaisen toimitusajan, kuitenkin siihen asti, kunnes toimitus on sopimuksenmukaisesti täytetty. Myyjän tulee toimituksen viivästyessä jatkaa vakuuden voimassaoloaikaa.

7. Tavarän ominaisuudet

7.1. Tavarän tulee toimitettaessa olla virheetön ja vastata lajiltaan, määrältään, laadultaan, muilta ominaisuuksiltaan ja pakkaukseltaan mitä on sovittu.

7.2. Tavarän tulee myös täyttää toimitusajankohtana voimassa olevien Suomen lakien ja asetusten sekä viranomaisten antamat tavaraa koskevat määräykset mm. rakenteen, varusteiden sekä työ- ja paloturvallisuuden osalta.

7.3. Tavarän mukana on toimitettava kaikki sellaiset todistukset, luvat ym. myyjän hankittavaksi kuuluvat asiakirjat, jotka ovat tarpeen tavarän välitöntä käyttöönottoa varten.

8. Asiakirjat, oikeudet ja luottamuksellisuus

8.1. Kaikki tavarän valmistamista varten tarvittavat piirustukset ja tekniset asiakirjat, jotka ostaja ja myyjä ennen tai jälkeen sopimuksenteon luovuttavat toisilleen, jäävät asiakirjan luovuttajan omaisuudeksi. Vastaanottaja ei saa ilman luovuttajan suostumusta käyttää niitä eikä antaa niistä tietoja kolmannelle henkilölle.

8.2. Myyjän on luovutettava ostajalle riittävän ajoissa ostajan asennus-, korjaus-, huolto- ja käyttötoiminnassa tarvittavat hankintaan kuuluvat piirustukset ja ohjeet sekä muut tiedot ja asiakirjat. Luovutetut asiakirjat jäävät ostajalle.

8.3. Kumpikin osapuoli vastaa toimittamiensa suunnitelmien ja asiakirjojen sekä näiden perusteena olevien tietojen oikeellisuudesta.

8.4. Myyjä vastaa patenti- ja muita suoja-oikeuksia koskevista vaatimuksista ja velvoitteista niin, ettei niistä aiheudu ostajalle kustannuksia ja haittaa.

8.5. Myyjä ei saa antaa hankintaa koskevaa tietoa kolmannelle osapuolelle ilman ostajan lupaa, ellei tietojen antaminen ole tarpeen sopimusten mukaisten velvoitteiden täyttämiseksi.

Myyjä ei saa myöskään käyttää sopimusta tai ostajan nimeä markkinoinnissa ilman ostajan lupaa.

9. Toimitusta edeltävät tarkastukset ja valvonta sekä vastaanottotarkastukset

9.1. Ostajalla on oikeus suorittaa tavaran tarkastuksia ennen sen toimitusta.

9.2. Ostajan ennen kaupantekoa tai ennen tavaran toimittamista suorittamat tarkastukset ja valvonta eivät vähennä myyjän velvollisuuksia ja vastuuta.

9.3. Kun tavara on toimitettu, ostaja suorittaa vastaanottotarkastuksen niin pian kuin olosuhteet sen sallivat. Ostajalla on oikeus suorittaa vastaanottotarkastuksia myös myyjän luona.

Jos tavarassa on virhe, ostajan tulee ilmoittaa virheestä myyjälle kohtuullisessa ajassa siitä, kun hän on havainnut virheen.

9.4. Myyjän on kustannuksellaan asetettava ostajan käyttöön tavanomaisissa tarkastuksissa tarvittavat tilat, välineet ja apuhenkilöstö.

9.5. Myyjän on kustannuksellaan poistettava tarkastuksessa havaitut virheet.

Ostaja ei ole velvollinen hyvittämään myyjälle niitä kustannuksia, jotka aiheutuvat tavanomaisessa tarkastuksessa käyttökelvottomiksi tulleista tai arvoltaan alentuneista tavaroista ja tarvikkeista.

9.6. Kumpikin osapuoli vastaa tarkastuksesta aiheutuvista edustajiensa kuluista.

Jos tavara tai tavaraerä ei suoritettuna tarkastuksessa täytä sille asetettuja vaatimuksia, vastaa myyjä kaikista tarkastuksen, käsittelyn ja kuljetuksen mahdollisen uusimisen ostajalle aiheuttamista kustannuksista.

10. Toimitusaika ja viivästyminen

10.1. Toimitusaika luetaan alkavaksi sopimuksen syntymispäivästä. Ilman ostajan suostumusta tavaraa tai sen osaa ei saa toimittaa ennen sovittua toimitusajankohtaa.

10.2. Tavara katsotaan toimitetuksi sinä ajankohtana, kun se on toimitettu toimitusehdon mukaisesti sellaisessa kunnossa, että se voidaan hyväksyä vastaanottotarkastuksessa.

10.3. Myyjän todetessa, ettei hän voi noudattaa sovittua toimitusaikaa tai että tällainen viivästys näyttää todennäköiseltä, on hänen viipymättä ilmoitettava kirjallisesti ostajalle viivästymisen syy ja uusi toimitusajankohta.

10.4. Toimituksen viivästyessä ostajalla on oikeus viivästyssakkoon osoittamatta, että viivästyksestä on aiheutunut vahinkoa. Viivästyssakko on suuruudeltaan 0,5 prosenttia jokaiselta alkavalta 7 vuorokauden pituiselta ajanjaksolta, jolla myyjä ylittää sovitun

toimitusajan. Viivästyssakko lasketaan sellaisen tavaran tai sen osan hinnasta, jota ei ole viivästyksen takia voitu ottaa tarkoitettuun käyttöön, ja sitä peritään enintään 15 viikolta. Ostajalla on oikeus vähentää viivästyssakot myyjälle tapahtuvista maksusuorituksista.

10.5. Viivästyssakkoa laskettaessa asentamisessa, käyttöönotossa ja käytössä tarvittavien piirustusten ja kirjallisena annettavien tietojen myöhästyminen rinnastetaan toimituksen viivästyseen.

10.6. Jos viivästyminen johtuu myyjän tuottamuksesta, on ostajalla oikeus saada myyjältä korvaus viivästyksen aiheuttamista välittömistä kuluista ja vahingoista, siltä osin kuin ne ylittävät 10.4 kohdan mukaisen viivästyssakon. Viivästyssakon ja korvauksen yhteissumma ei saa kuitenkaan ylittää viivästyssakon laskemisen perusteena olevaa tavaran hintaa. Vahingonkorvaus suoritetaan kuitenkin täysimääräisenä, mikäli viivästyminen johtuu myyjän törkeästä tuottamuksesta.

10.7. Mikäli viivästys johtuu muusta kuin ostajan tuottamuksesta, on myyjä velvollinen maksamaan viivästysajalta vuotuista korkoa 12 prosenttia saamansa ennakon silta osalta, joka vastaa 10.4 kohdassa tarkoitettua viivästynyttä tavaraa. Ostajalla on oikeus vähentää korot myyjälle tapahtuvista maksusuorituksista.

11. Vapauttamisperusteet

11.1. Vapauttamisperusteeksi (force majeure) katsotaan sellainen sopimuksen täyttämisen estävä ja sopimuksen syntymisen jälkeen sattunut epätavallinen ja asiaan vaikuttava tapahtuma, jota sopijapuolten ei ole ollut syytä ottaa huomioon sopimusta tehtäessä ja joka on sopijapuolista riippumaton, eikä sen estävää vaikutusta voida poistaa ilman kohtuuttomia lisäkustannuksia tai kohtuutonta ajanhukkaa. Tällainen tapahtuma voi olla sota, kapina, sisäinen levottomuus, viranomaisen suorittama pakko-otto tai takavarikko julkiseen tarpeeseen, tuonti- tai vientikielto, luonnonmullistus, yleisen liikenteen tai energiajakelun keskeytys, työselkkaus tai tulipalo tai muu vaikutuksiltaan yhtä merkittävä ja epätavallinen sopijapuolista riippumaton syy.

11.2. Alihankkijan viivästys katsotaan vapauttamisperusteeksi vain siinä tapauksessa, että alihankkijan viivästys johtuu kohdassa 11.1 tarkoitetusta esteestä eikä alihankintaa voida ilman kohtuutonta ajanhukkaa tai kustannuksia suorittaa muualta.

11.3. Jos sopimusvelvoitteen toteuttaminen viivästyy jostakin kohdissa 11.1 ja 11.2 mainitusta syystä taikka toisen sopijapuolen teon tai laiminlyönnin johdosta, sopimusvelvoitteen täyttämisen aikaa jatketaan niin paljon kuin kaikki tapaukseen vaikuttavat olosuhteet huomioon ottaen on pidettävä kohtuullisena.

11.4. Sopijapuolten on viipymättä ilmoitettava kohdassa 11.3 tarkoitetusta sopimusvelvoitteensa täyttämisen siirtymisestä kirjallisesti toiselle sopijapuolelle. Sopijapuolten on myös viipymättä kirjallisesti ilmoitettava toiselle esteen lakkaamisesta, jonka jälkeen sopijapuolten on viimeistään sovittava sen vaikutuksesta toimitukseen.

12. Vaaranvastuu ja omistusoikeuden siirtyminen sekä vakuuttaminen

12.1. Vaaranvastuu siirtyy ostajalle silloin, kun tavara on sopimusehtojen mukaisesti luovutettu.

Ellei tavaraa ostajan viivästyksen vuoksi ole oikeana aikana luovutettu, vaaranvastuu siirtyy ostajalle hetkellä, jolloin luovuttamisen olisi viimeistään pitänyt tapahtua edellyttäen, että myyjä on tehnyt sen, mitä luovuttaminen häneltä edellyttää ja asiasta on kirjallisesti ilmoitettu.

12.2. Omistusoikeus tavaraan siirtyy ostajalle viimeistään silloin, kun vaaranvastuu siirtyy.

12.3. Tavaraa, jonka vaaranvastuu sopimuksen mukaan kuuluu ostajalle, ei saa vakuuttaa ostajan kustannuksella.

12.4. Myyjällä on kuitenkin vastuu ostajan omistamista tavaroista, osista ja tarvikkeista, jotka ostaja on luovuttanut hänen haltuunsa säilytystä, korjausta tai jatkojalostusta varten.

13. Takuut ja tavarän virhe

13.1. Ellei alalle vakiintuneen käytännön perusteella ole toisin sovittu, takuu aika on 12 kuukautta. Takuu aika alkaa siitä päivästä, jona ostaja on hyväksynyt ja vastaanottanut tavarän.

13.2. Myyjä on velvollinen viipymättä tiedon saatuaan kustannuksellaan poistamaan kaikki takuu aikana ilmenevät virheet tai toimittamaan uuden tavarän virheellisen tilalle. Myyjän vastuu ei ulotu virheisiin, jotka ovat aiheutuneet tavanomaisesta kulumisesta tai ostajan tuottamuksesta.

13.3. Takuun perusteella vaihdetulle tavaralle tai sen korjatulle tai uusitulle osalle alkaa uusi alkuperäisen pituinen takuu aika asennuksen ja korjauksen jälkeen. Muilta osin tavarän takuu aika pitenee sillä aikamäärällä, jona sitä ei sanotun virheen vuoksi ole voitu käyttää. Takuuajan pituus on kuitenkin enintään kaksinkertainen kohdan 13.1 perusteella sovittuun verrattuna, ellei toisin sovita tai kohdan 13.4 perusteella muuta johdu.

13.4. Jos takuu aikainen virhe johtuu ilmeisestä suunnitteluvirheestä ja on perusteltua syytä olettaa, että se tulee esiintymään muissakin tavaroissa, myyjä on velvollinen korjaamaan tämän virheen kaikista toimitetuista ja toimitettavista tavaroista.

13.5. Myyjä on takuuajan jälkeenk in velvollinen viipymättä tiedon saatuaan kustannuksellaan poistamaan sellaiset tavarassa ilmenevät virheet, jotka ostaja näyttää olleen tavarassa, kun vaaranvastuu siirtyi ja joita ostaja ei ole kohtuudella voinut havaita vastaanottotarkastuksessa eikä takuu aikana.

13.6. Mikäli myyjä ei oikaise virhettä, ostaja on myyjälle ilmoitettuaan oikeutettu tekemään tai teettämään tarpeelliset korjaukset myyjän vastuulla ja kustannuksella.

13.7. Mikäli kohtien 13.1-13.5 tapauksissa virhe johtuu myyjän tuottamuksesta, ostajalla on oikeus saada myyjältä korvaus virheen aiheuttamista välittömistä kuluista ja vahingosta. Vahingonkorvaus ei kuitenkaan saa ylittää tavarän hintaa. Mikäli virhe johtuu myyjän törkeästä tuottamuksesta, vahingonkorvaus suoritetaan kuitenkin täysimääräisenä.

14. Varaosat ja huolto

14.1. Myyjä takaa koneille ja laitteille asianmukaisen tavaran yleistä käyttöikää vastaavan varaosien saannin sekä huollon Suomessa kulloinkin vallitsevissa olosuhteissa kohtuullisin hinnoin ja ehdoin.

15. Alihankinnat ja sopimuksen siirtäminen

15.1. Myyjällä ei ole oikeutta ilman ostajan suostumusta osaksikaan siirtää sopimusta kolmannelle. Tämä ei kuitenkaan estä myyjää käyttämästä alihankkijoita.

15.2. Jos myyjän henkilössä tapahtuu olennainen muutos, on siitä viipymättä ilmoitettava ostajalle sekä samalla vakuuttavasti osoitettava sopimuksen täyttämisen edellytysten jatkuva voimassaolo.

16. Sopimuksen purkaminen

16.1. Kumpikin sopijapuoli saa purkaa sopimuksen, mikäli sopimuksen täyttäminen todetun vapauttamisperusteen jatkumisen johdosta viivästyy yli 6 kuukautta. Ostaja saa aina purkaa sopimuksen edellä mainitusta määräajasta riippumatta, mikäli viivästymisellä on hänelle olennainen merkitys ja myyjä käsitti tämän tai hänen olisi pitänyt se käsittää.

16.2. Ostaja saa purkaa sopimuksen siltä osin kuin se koskee tavaraa, jota ei ole voitu ottaa tarkoitettuun käyttöön, jos

a) myyjän suoritus ei ole sopimuksen mukaista eikä virhettä ostajan huomautuksesta huolimatta viipymättä oikaista;

b) myyjä ei täytä sopimusta sovitussa määräajassa eikä näytä toteen, että sopimuksen täyttämättä jättäminen johtuu todetusta vapauttamisperusteesta tai ostajan syystä, ja viivästystä on kestänyt enemmän kuin 1/3 sovitusta toimitusajasta, kuitenkin vähintään 14 päivää tai milloin toimitusaika on yli vuoden enemmän kuin 4 kuukautta. Ostaja saa aina purkaa sopimuksen edellä mainituista määräajoista riippumatta, mikäli viivästyksellä on hänelle olennainen merkitys ja myyjä käsitti tämän tai hänen olisi pitänyt se käsittää;

c) myyjän havaitaan olevan sellaisessa taloudellisessa tilassa tai hankinnan suorittamisen sellaisessa vaiheessa, ettei voida odottaa myyjän täyttävän sopimuksen mukaisia velvoitteita.

16.3. Sopimuksen purkautuessa ostajalla on 16.1 kohdassa tarkoitettuja tapauksia lukuun ottamatta oikeus saada myyjältä kohdan 10.4 mukaisen viivästyssakon lisäksi korvaus sopimuksen täyttämättä jättämisestä johtuneista välittömistä kuluista ja vahingoista. Viivästyssakon ja korvauksen yhteissumma ei kuitenkaan saa ylittää viivästyssakon laskemisen perusteena olevaa tavaran hintaa. Vahingonkorvaus suoritetaan kuitenkin täysimääräisenä, mikäli viivästyminen tai virhe johtuu myyjän törkeästä tuottamuksesta.

16.4. Jos ostaja on maksanut ennakkoa tai antanut myyjän käytettäväksi raaka- tai tarveaineita, myyjä suorittaa sopimuksen purkautuessa ostajalle takaisin saamansa ennakon ja sille vuotuista korkoa 12 prosenttia laskettuna ennakon suorituspäivästä takaisinmaksupäivään, sekä palauttaa saamansa raaka- ja tarveaineet tai suorittaa niiden käyvän arvon mukaisen korvauksen ja korkoa kuten edellä on mainittu.

17. Ostajan vahingonkorvausvelvollisuus

17.1. Myyjällä ei ole oikeutta saada ostajalta korvausta sopimusrikkomuksesta aiheutuneista välillisistä kuluista ja vahingoista. Myyjällä on kuitenkin oikeus saada korvaus välittömistä kuluista ja vahingoista, mikäli ne aiheutuvat ostajan tuottamuksesta, ei kuitenkaan enempää kuin sopimusrikkomuksen kohteena olevan tavaran hintaa.

18. Erimielisyydet

18.1. Sopimuksen tulkinnassa ja riitojen ratkaisemisessa sovelletaan sopimuksen tekohetkellä Suomessa voimassa olevaa oikeutta.

18.2. Sopimuksista johtuvat riitaisuudet, joita ei saada sopijapuolten kesken sovituiksi, jätetään yleisen alioikeuden ratkaistaviksi.

18.3. Riita voidaan jättää välimiesoikeuden ratkaistavaksi, mikäli osapuolet siitä sopivat.

19. Yleisiä määräyksiä

19.1. Sopimuksen syntymisen jälkeen on sopimus siihen kuuluvine liitteineen ainoa molemmin puolin tunnustettu asiakirja.

19.2. Kaikki sopimuksen täyttämistä koskevat ilmoitukset tehdään kirjallisesti, telexinä, telekopiona tai vastaavalla menetelmällä.

19.3. Kirjeenvaihdossa ja laskuissa on mainittava sopimuksen numero tai muu tunnus ja ostajan nimi, laskuissa myös tavaraerittely sekä toimitusosoite.